

به نام خدا

دانشگاه شهید بهشتی / گروه روان‌شناسی / ترم اول - سال تحصیلی ۹۵-۹۴ / مبانی جامعه‌شناسی

جامعه‌شناس	مکتب	ساختار-کنش	وفاق-تضاد	اهم دیدگاه‌ها
آگوست کنت	کارکردگرایی	-	وفاق	<ul style="list-style-type: none"> • هدف علوم: تبیین قوانین عام / پیش‌بینی و کنترل • اعتقاد به منطق و روش مشترک علوم • دیدگاه پوزیتیویستی: اتکا به شواهد تجربی • قانون مراحل سه‌گانه: الهیاتی، فلسفی و اثباتی • انسجام و پیوند اجتماعی ایجاد وفاق اخلاقی
امیل دورکیم	کارکردگرایی	ساختار	وفاق	<ul style="list-style-type: none"> • انسجام اجتماعی و اخلاقی: دین موجب تحکیم پابندی مردم به ارزش‌های اجتماعی اصلی ○ انسجام مکانیکی: وفاق و همسانی عقاید (در فرهنگ‌های سنتی با تقسیم کار ناچیز) ○ انسجام ارگانیکی: وابستگی دوسویه اقتصادی (در فرهنگ‌های نوین صنعتی و شهری) ○ ادغام اجتماعی در گروه‌های اجتماعی ○ تنظیم اجتماعی امیال و آرزوها توسط هنجارهای اجتماعی • آنومی (بی‌هنجاری): فقدان ارزش‌ها، معنا و هدف در زندگی اجتماعی مدرن ○ خودکشی خودخواهانه: تنهایی و انزوا (کاهش از طریق گروه مذهبی، ازدواج، جنگ) ○ خودکشی آنومیک (فقدان نظم و ثبات اجتماعی اقتصادی) ○ خودکشی دگرخواهانه: ادغام افراطی فرد در جامعه (انسجام مکانیکی) ○ خودکشی تقدیرگرایانه: تنظیم افراطی فرد در جامعه
کارل مارکس	نظریه‌های تضاد	ساختار	تضاد	<ul style="list-style-type: none"> • دو عنصر اصلی کسب و کار سرمایه‌داری: ۱- سرمایه (طبقه حاکم سرمایه‌دار) ۲- کارگر مزدبگیر (طبقه کارگر) / سرمایه‌داری: ذاتاً نظامی طبقاتی / وابستگی نامتوازن • تغییر اجتماعی، ناشی از تأثیر عوامل اقتصادی است. • تضاد طبقاتی، موتور محرک تحول تاریخی است. • انقلاب کارگری منجر به سرنگونی سرمایه‌داری و ایجاد جامعه بدون طبقه می‌شود (نظام اشتراکی)
ماکس وبر	کنش اجتماعی	کنش	تضاد	<ul style="list-style-type: none"> • تیپ ایده‌ال: برساخته فرضیه‌ای و مدل مفهومی یا تحلیلی، شکل ناب و محض پدیده، نقطه مرجع ثابت • توسعه علم و فناوری و بوروکراسی / عقلانی‌شدن بخش‌های زندگی بر اساس بازده و کارایی و دانش فنی / افسون‌زدایی